

Nr 1011

Av herr Hugosson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 88, med förslag till folkbokföringsförordning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 809 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 88 föreslås att 1946 års folkbokföringsförordning ersätts med en ny folkbokföringsförordning. Det framlagda förslaget karakteriseras av en strävan att i görligaste mån förenkla mantalskrivningsförfarandet. Ett uttryck härför är att såväl de särskilda mantalsblanketterna som huvudförteckningarna föreslås bli avskaffade och att mantalsskrivningen i princip skall bygga på den faktiska bosättningen den 1 november.

För avskaffandet av mantalsblanketten har anförts flera skäl. Nuvarande system innebär att samtliga hushåll tvingas lämna dylika uppgifter även om någon förändring icke ägt rum sedan föregående mantalsskrivningstidpunkt. Det är således endast för dem som under året flyttat och underlåtit att lämna flyttningsanmälan som mantalsblanketten fyller en väsentlig funktion om man betraktar den enbart ur mantalsskrivningssynpunkt. Antalet personer som årligen byter vistelseort utgör emellertid ett icke obetydligt antal — ca en halv miljon människor flyttar årligen i landet. Om mantalsskrivningen i framtiden skall bygga på den faktiska bosättningen är det således avgörande att personer som flyttar verkligen anmäler detta till folkbokföringsmyndigheten. Erfarenheten av det sätt på vilket de flyttande fullgör sin skyldighet att lämna anmälan härom gör att man hyser stor oro för de konsekvenser det nu framlagda förslaget kan få, när det gäller precisionen i mantalsskrivningen. Som framgår av det diagram som visar registreringen av flyttningarna till och från Göteborg under åren 1964—1966 upptäcktes huvudparten av de flyttande i samband med mantalsskrivningsförfarandet tack vare förekomsten av mantalsblanketten. Detta är icke något unikt för Göteborg utan förhållandet är detsamma i alla större städer. Nu har visserligen i förslaget vissa förenklingar föreslagits beträffande flyttningsanmälan. Dessa förenklingar torde dock icke vara till fyllest för att säkra en god precision i mantalsskrivningen. En samordning av anmälningsförfarandet till postverket om flyttning och anmälan till försäkringskassan och folkbokföringsmyndigheten skulle enligt vår mening kunna lösa detta problem. Alla personer som byter vistelseort har dels intresse av att få sin post till den nya adressen, dels ett ekonomiskt intresse av att anmäla flyttning till

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 4 saml. Nr 1011—1013

försäkringskassan. Eftersom så många rättsbegrepp är knutna till mantalsskrivningen anser vi att en dylik samordning måste till innan man avskaffar mantalsblanketten i förslagsvis städer och landskommuner med mer än 30 000 innevånare. Understrykas bör dock att motionärerna är ense med departementschefen om att när denna fråga är löst och man således har garantier för att mantalsskrivningen verkligen speglar den faktiska bosättningen något skäl icke föreligger att bibehålla mantalsblanketten.

Vid remissbehandlingen av CFU:s betänkande »Ny folkbokföringsförordning m. m.» (SOU 1966:16) framfördes från många håll den betydelse mantalsblanketten och huvudförteckningen har ur statistisk synpunkt. Inte minst har de uppgifter som kunnat hämtas från dessa blanketter kommit till användning som underlag för den kommunala planeringen. I propositionen har hänsyn härtill tagits så till vida att kommunerna får möjlighet att av fastighetsägarna inhämta vissa uppgifter som behövs för den kommunala planeringen. En väsentlig försämring ur statistisk synpunkt innebär dock avskaffandet av mantalsblanketten eftersom densamma upptagit hushållets samtliga individer. I de magnetband där CFU lagrar data om de mantalskrivna individerna finns ingen möjlighet att identifiera hushållet. Eftersom den kommunala planeringen och då inte minst bostadsbyggandet avser att tillgodose icke blott individ- utan även hushållsbehov har hushållsanalyser och urvalsundersökningar på hushållsbasis i stor utsträckning under senare år baserats på mantalsblanketten. Det är därför beklagligt att såväl den statliga statistikredovisningen som CFU:s registrering enbart är individbunden. Det torde dock icke vara tekniskt omöjligt att lösa denna fråga och möjliggöra hushållsidentifikation i CFU:s magnetband. Behovet av hushållsstatistisk information torde i stor utsträckning öka inte minst med tanke på vad som kommer att föreslås i den aviserade hyreslagen. Enligt motionärernas mening bör därför uppdragas åt CFU att tillsammans med övriga berörda statliga myndigheter och företrädare för kommunerna lösa denna fråga som även sammanhänger med fastighets- och lägenhetsregistreringen.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 88 måtte besluta

1. att mantalsblanketternas avskaffande för städer och landskommuner med mer än 30 000 innevånare uppskjutes till dess frågan om flyttningsanmälan samordnats med flyttningsanmälan till postverket och försäkringskassan;

2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsamt utredning beträffande samordning av flyttningsanmälan till postverket, försäkringskassan och folkbokföringsmyndigheten;

3. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hem-

ställa om att CFU tillsammans med berörda myndigheter och företrädare för kommunerna får till uppgift att utreda frågan om hushållsidentifiering av den mantalsskrivna befolkningen.

Stockholm den 18 april 1967

Kurt Hugosson (s)

Eric Svenning (s)

Oskar Lindkvist (s)

FLYTTANDE TILL OCH FRÅN GÖTEBORG ÅREN 1964-1966

